

2111

● A KÖRÚT

● TERVEZŐJE

Százhetven éve, 1813. március 1-én született Temesvárott a naggyá váló Budapest meghatározó jelentőségű alakja: Reitter Ferenc.

● Tisza, Maros

— Filozófusnak tanult Szegeden, majd Pestre utazik, s a Mérnöki Intézetet végzi el 1833-ban. Hat évig az országos építészeti főigazgatóságon dolgozik, 1833-tól 1844-ig részt vesz a Tisza és a Maros térképezési, vízműtani munkálataiban. 1848-ban a forradalmi kormány megbízásából megtervezi a Székesfehérvár—Buda és a Debrecen—Pest vasútvonalakat. E munkássága miatt a szabadságharc bukása után haditörvényszék elé állítják. 1850-ben középítési tevékenységre kap megbízást. Kiemelkedő alkotása a budapesti Duna-part szabályozása.

● Szűkített meder

— A tényleges munka csak 1871-ben kezdődik. Azonban saját költségén végzett méréseket, e témáról tudományos munkát publikál. Ennek elismeréseként 1865-ben tagjává választotta a Magyar Tudományos Akadémia. A Duna medrének szabályozására tett javaslatában az addig zátonyos területek és partok feltöltését ajánlotta, hogy a meder szűkítésével a vízfolyás meggyorsuljon, ne képződhessen jégtorlasz. (Az így nyert területeken épült aztán az Országház, a Műegyetem.) A pesti oldalág helyén a Margitszigettől a Csepel-szigetig érő hajózható csatornát akart. A partokra kikötőket, kereskedelmi házakat tervezett, a víz fölé hidakat. Pest városának azonban e munkálatokra nem volt pénze. Kidolgozza a Budai Vár és a város szépítésének tervét, valamint Pest építési ügyrendjét.

● Csatornaprogram

— A Fővárosi Köz-munkák Tanácsa — 1870-es megalakulásától főmérnöke, szakosztályfőnöke — már másik tervét fogadja el: csatorna helyett közútként építeti ki a Nagykörutát. Reitter tanulmányozta London, Párizs, Berlin, Róma város-építési gyakorlatát. Mindig ügyelt, hogy ami épül, hosszú távon megfeleljen a városnak. Működésének köszönhető a Sugár út, kidolgozta Budapest csatornázási programját — főgyűjtőcsatornái a sokszorosan népesebb mai Budapestnek is jók —, megalkotta az országos építészeti jogszabályt. 1874. december 9-én hunyt el.